

Дергалюк Б.В.

д.е.н., професор кафедри економіки і підприємництва
КПІ ім. Ігоря Сікорського

ПОНЯТТЯ КОРПОРАТИВНИХ СПОРІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Під час здійснення підприємницької діяльності її суб'єкти час від часу зіштовхуються зі спорами, пов'язаними зі здійсненням господарської діяльності. Особливе місце серед них посідають корпоративні спори, або, як визначено законодавством, спори, що виникають з корпоративних відносин. Йдеться про спори між учасниками (засновниками, акціонерами, членами) юридичної особи або між юридичною особою та її учасником (засновником, акціонером, членом), у тому числі учасником, який вибув, пов'язані зі створенням, діяльністю, управлінням або припиненням діяльності такої юридичної особи, крім трудових спорів [1].

Загалом, права і обов'язки учасників, порядок вступу до товариства, виходу з нього та виключення учасника, відчуження частки визначаються у статуті – установчому документі, на основі якого діють юридичні особи найбільш розповсюджених організаційно-правових форм (акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю тощо). Але у багатьох випадках статутом неможливо передбачити вирішення ряду питань, які потребують більшості голосів учасників. У першу чергу це стосується товариств з обмеженою відповідальністю, де його учасники беруть участь 50 на 50. У такому випадку найбільш доцільним є укладання корпоративного договору.

Згідно з вітчизняним законодавством [2], корпоративний договір визначається як договір, за яким учасники товариства зобов'язуються реалізувати свої права та повноваження певним чином або утримуватись від їх реалізації, вчиняється у письмовій формі. Корпоративний договір може передбачати умови або порядок визначення умов, на яких учасник має право або зобов'язаний купити або продати частку у статутному капіталі (її частину), а також визначати випадки, коли таке право або обов'язок виникає.

Важливо зазначити, що зміст корпоративного договору є конфіденційним, якщо його учасники не визначають у самому договорі необхідність розкриття його змісту. Таким чином домовленості сторін, як і сам факт укладання такого договору, може зберігатися у таємниці.

Укладаючи корпоративний договір, учасники товариства завчасно передбачити: порядок голосування учасників з певних питань діяльності підприємства; різну кількість голосів, які учасники мають щодо вирішення різних питань; порядок відчуження часток товариства тощо.

Варто зауважити, що на сьогодні практика укладення корпоративних договорів є ще мало розповсюдженою в Україні. Відповідно, обмеженою є і судова практика щодо розгляду спорів у цій сфері. Але все більше прослідковується тенденція до зростання зацікавленості з боку господарюючих суб'єктів щодо укладання таких договорів. У зв'язку з цим питання укладання корпоративних договорів з метою вирішення корпоративних спорів потребує уваги та подальшого дослідження зі сторони підприємств корпоративного типу, органів державної влади та науковців.

Перелік посилань:

1. Господарський процесуальний кодекс України: Кодекс України від 06.11.1991 р. № 1798-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>;
2. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>.